

Koninklijke Notariële
Beroepsorganisatie

De crisis voorbij

Jaarverslag 2017

Utrecht, 3 juli 2018

De crisis voorbij

De KNB boekt een positief resultaat

Het boekjaar 2016/2017 is een gewijzigd boekjaar. Met dit begrotingsjaar is het boekjaar gelijkgetrokken naar het kalenderjaar. Dit is de reden dat dit boekjaar loopt van 1 oktober 2016 tot en met 31 december 2017. Het boekjaar laat inclusief toevoeging aan bestemmingsreserves een positief resultaat zien van € 1.347.760 (na het saldo van toevoegingen en onttrekkingen aan de bestemmingsreserves een positief resultaat van € 1.601.419). Dit is inclusief een bijzondere bate van € 1.100.000; zijnde de vrijval van de voorziening Stichting ECH.

De belangrijkste positieve effecten voor het resultaat van boekjaar 2016 / 2017 zijn:

- vrijval van de voorziening Stichting ECH (€ 1.100.000);
- hogere aantallen verkopen VIS en GBA-V (€ 353.975 en € 229.436);
- lagere kosten peer reviews (€ 83.222);
- meer inschrijvingen in het CLTR (€ 179.324);
- lagere kosten onderzoeken, public affairs en woordvoering (€ 205.966);
- hogere opbrengsten cursusbureau (€ 268.095);
- doorberekening kosten PEC platform aan het CLTR; inkomsten I&P (€ 500.000);
- niet uitgeven testen en bijzonder beheer (€ 301.487); en
- meer leden voor de algemene bijdrage (€ 97.385).

Hier tegenover staan:

- hogere kosten voor inhuur P&O (€ 98.735);
- hogere kosten pensioenkamer (€ 93.831);
- hogere directe kosten cursusbureau (€ 89.989);
- hogere kosten NotarisID (€ 341.714);
- hogere kosten notarisnet (€ 104.147);
- meerkosten van VIS (€ 317.100);
- kosten PEC platform CLTR (€ 500.000); en
- tariefsverlaging CTR (€ 170.606).

Totaal ledenaantal stijgt, aantal notarissen neemt af

Het aantal leden nam per saldo toe met 73 tot 3.234 per 31 december 2017. Op 31 december 2017 waren er 1.978 kandidaat-notarissen, waarvan 119 toegevoegd notarissen (begroot 1.810). Dat zijn er 99 meer dan vorig jaar. Het aantal notarisleden nam af met 26 tot 1.256 per 31 december 2017 (begroot 1.275). Zie bijlage "kengetallen leden".

Financieel beleid KNB

Dit boekjaar is besloten naast de aandelenportefeuille tevens de obligatieportefeuille in beheer te geven bij de ABN-AMRO. Het beleid met betrekking tot het liquiditeitsbeheer en het beleggen van gelden is vastgelegd in een beleggingsstatuut. Een nieuw beleggingsstatuut is in januari 2017 opgesteld en tijdens de bestuursvergadering van 2 augustus 2017 vastgesteld.

Financieel beleid – begroting komend jaar

Door voortschrijdend inzicht is de begroting voor komend boekjaar (2018) bijgesteld. Er komt meer nadruk te liggen op ICT projecten en op het PEC platform, er worden meer inlichtingen VIS en GBA-V verwacht, maar hier staan hogere inkoopkosten van VIS tegenover.

Daarnaast is er een verschuiving in de personeelskosten te zien, medewerkers krijgen andere taken, er worden nieuwe medewerkers aangetrokken en medewerkers gaan met pensioen. Er wordt rekening gehouden met de invoering van het kwaliteitsfonds per 1 juli 2018.

De doorberekening van de kosten van het PEC platform aan het CLTR is opgenomen in de begroting van I&P (inkomsten) en CLTR (uitgaven). Bij het CTR en CLTR worden meer inschrijvingen verwacht. Er wordt rekening gehouden met een toename van het aantal toegevoegd notarissen. Bovendien zijn extra middelen vrijgemaakt voor het 175-jarig jubileum van de KNB.

Opbouw begroting algemeen

De begroting van de KNB heeft – technisch gesproken – elf segmenten met verschillende deelbegrotingen:

- KNB Bureau
- Onderwijs en Kandidatenzaken
- Kwaliteitstoetsing
- ICT & Procesoptimalisatie
- Uitgeverij
- Rechtsvragen
- CTR
- Public Relations
- Centraal Levenstestamentregister
- Onderzoek en Ontwikkelingsfonds
- Ondersteuningsfonds

De begroting is om twee redenen op deze manier ingericht. Ten eerste om te laten zien dat middelen worden besteed waar ze voor bedoeld zijn. Ten tweede vanwege de verschillende BTW tarieven.

Met ingang van 1 oktober 2016 valt de KNB onder de vennootschapsbelasting. Met de belastingdienst zijn gesprekken gaande om vast te stellen welke segmenten en/of activiteiten van de KNB belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Uitgaande van de laatste inzichten zou dit voor boekjaar 2016/2017 een belastinglast van € 14.018 betekenen.

KNB Bureau

Het resultaat van het KNB Bureau over boekjaar 2016/2017 is positief € 390.088. De begroting ging uit van een negatief resultaat van € 25.081. Het resultaat is gunstig beïnvloed door de lagere kosten van de notaristelefoon, de hogere dan begrote ledenaantallen, de niet bestede kosten van onderzoek, lagere kosten inzet woordvoering, lagere kosten jaarcongres, minder personeelskosten, minder niet verrekenbare BTW en vanaf februari 2017 geen BTW over honoraria van de bestuursleden. Hier staan tegenover de hogere kosten van de pensioenkamer en de niet begrote opleidingskosten van de ledenraad.

Onderwijs en opleiding

Het jaarritme van de afdeling hangt sterk samen met de tweejaarlijkse PE-verplichting. In het eerste jaar van de verplichting wordt minder gebruik gemaakt van de opleidingsmogelijkheden; in het tweede jaar wordt een inhaalslag gemaakt. Dit betekent dat het financiële resultaat het tweede jaar doorgaans beter is. Het jaar 2017 is het tweede jaar van de PE-verplichting. Daarnaast staat de opleidingsmarkt onder druk, waardoor de bruto winstmarge kleiner wordt. De verwachting is dat de komende jaren de werkzaamheden van O&K zullen veranderen. O&K sluit het boekjaar 2016/2017 af met een positief resultaat van € 121.698.

Kwaliteitstoetsing

Dit verslagjaar werd op ruim 200 kantoren een collegiale kwaliteitstoetsing uitgevoerd. Er werden enige duizenden dossiers ingezien. De invulling van de praktijk in de ruime zin is op de kantoren aan de orde gesteld, waarbij het zwaartepunt steeds verder verschuift richting notarieel inhoudelijke kwesties en notariële kernwaarden. Er werden tientallen verbetertrajecten uitgevoerd, waarbij onder meer vele honderden achterstallige royementen werden ingelopen. Ervaring werd opgedaan met specifieke toetsing van de grote kantoren door een groep daartoe opgeleide auditoren.

Er is veel aandacht voor continuïteit, vakbekwaamheid en praktijkdilemma's. Speciale aandacht werd geschonken aan de wetgeving rond datalekken en de voorbereiding op de AVG.

ICT & Procesoptimalisatie (I&P)

Onder de kop "Automatisering" en de kop "Belangrijkste investeringen ten behoeve van het notariaat- ICT" zijn de activiteiten van deze afdeling beschreven. Het segment I&P heeft de grootste inkomsten en uitgaven binnen KNB. In het boekjaar 2016/2017 heeft I&P meer inkomsten ontvangen uit de hogere aantallen VIS en GBA-V, de doorberekening van de kosten van het PEC platform aan het CLTR, de eenmalige vrijval van de voorziening Stichting ECH en het niet uitgeven van kosten aan testen en bijzonder beheer. Hiertegenover staan de meerkosten van VIS, hogere kosten NotarisID en hogere kosten Notarisnet. Per saldo heeft I&P een positief resultaat van € 756.445 behaald.

Centraal Levenstestamentregister (CLTR)

Het CLTR is met ingang van 1 mei 2011 van start gegaan. Het register is opgezet door de KNB en valt daarmee onder de algemene reserve. In mei 2013 is het register gedigitaliseerd. Het aantal inschrijvingen ten opzichte van vorig jaar is mede door de campagne over het levenstestament fors toegenomen. Er zijn in dit boekjaar 140.663 inschrijvingen geweest. Het tarief van een inschrijving is per 1 januari 2016 verlaagd naar € 6,50 per inschrijving. Ten opzichte van de begroting heeft het CLTR meer inkomsten vanwege het aantal inschrijvingen en projecten die niet zijn uitgevoerd. Daar tegenover staan hogere kosten voor publiciteit en vanaf boekjaar 2016/2017 de doorberekening van de kosten van het PEC platform. Per saldo heeft het CLTR een winst van € 43.740 gemaakt.

Centraal Testamentenregister (CTR)

Het CTR is sinds mei 2012 aangesloten op het Europese netwerk van testamentenregisters. Door deze aansluiting kunnen notarissen in andere Europese landen digitaal inlichtingenverzoeken doen bij het CTR en vice versa. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft besloten per 1 januari 2017 het tarief van het CTR te verlagen naar € 5,50. Het CTR teert hiermee geleidelijk in op haar reserve.

Verzekeringen – beroepsaansprakelijkheid – nut en noodzaak

Vanaf oktober 2016 is elke notaris weer verplicht verzekerd, omdat niet iedere notaris verzekeraar bleek te zijn. Een specificatie van de verzekeringsbijdragen voor het boekjaar 2016/2017 is opgenomen in de bijlage "collectieve verzekeringen". Vanwege de hogere deelname dan begroot en de lagere premie bedraagt het resultaat € 135.434.

Verbonden partijen

Stichting ECH

In het kalenderjaar 2017 is het restant van de hostingkosten ontvangen en heeft Stichting ECH € 520.000 terugbetaald. De borgstellingen zijn komen te vervallen en de voorziening van € 1.100.000 is vrijgevallen. Stichting ECH is vanaf januari 2018 begonnen met het aflossen van de lening van € 630.000.

Stichting Voorzieningsfonds van de KNB

Aan het einde van het boekjaar is een groot dossier binnengekomen. In overleg met het Ministerie van Justitie en Veiligheid en vooruitlopend op de oprichting van het kwaliteitsfonds heeft de Stichting dit dossier in behandeling genomen. Zodra het kwaliteitsfonds wordt opgericht (naar verwachting per 1 juli 2018) zal de Stichting de dossiers vanaf augustus 2017 indienen bij het kwaliteitsfonds. Er is sedert 1993/1994 geen bijdrage voor het Voorzieningsfonds geheven. Daar de liquide middelen grotendeels zijn belegd in effecten en er mogelijk een tekort in cash flow zou kunnen ontstaan, heeft de Stichting twee leningsovereenkomsten afgesloten met de KNB. De Stichting heeft onder andere tot doel zorg te dragen voor de eer en het aanzien van het ambt en in het algemeen belang het aanzien van het notarisambt hoog te houden door te bevorderen dat het vertrouwen, dat het publiek in het notariaat pleegt te stellen, wordt gehonoreerd. De Stichting is niet verplicht binnenkomende aanvragen te betalen.

Stichting Pensioenfonds Notariaat

Op grond van de statuten van Stichting Pensioenfonds Notariaat (SPN) worden de bestuursleden als volgt benoemd: drie leden op basis van voordracht door de KNB, twee leden op basis van voordracht door de Bond van Medewerkers in het Notariaat, één lid vanuit de gepensioneerden en 2 leden op voordracht door het bestuur van het SPN. Per 1 juli 2014 is de pensioenraad omgevormd naar de PensioenKamer. Over en weer is er geen sprake van aansprakelijkheden en/of afgegeven garanties.

Stichting Rechtszekerheid Digitaal

Het bestuur van de Stichting Rechtszekerheid Digitaal (SRD) wordt gevormd door een aantal leden van de KNB en een extern lid. De stichting opereert onafhankelijk van de KNB en scheidt de randvoorwaarden waaraan digitale initiatieven zouden moeten voldoen. Afgelopen jaar heeft SRD daartoe het advies uitgebracht inzake Basis Informatiebeveiliging Notariaat (BIN).

Algemene reserves

De reserve ICT & Procesoptimalisatie wordt gebruikt voor het financieren van projecten inzake het opzetten of overnemen van registers en/of het uitvoeren in het kader van nieuwe wetgeving.

Daarnaast is de reserve bedoeld om toekomstige investeringen in de PEC diensten te financieren.

In het boekjaar 2016 / 2017 is deze reserve toegenomen vanwege de vrijval van de voorziening Stichting ECH van € 1.100.000. In de begroting van 2018, 2019 en 2020 worden de projecten gefinancierd uit deze reserve.

Zoals uit de gesegmenteerde begroting op pagina 13 en 14 blijkt, wordt er komende jaren fors geïnvesteerd in ICT & Procesoptimalisatie. Dit gaat door in 2020.

De reserve Public Relations zal worden gebruikt om campagnes te voeren.

De reserve kwaliteitstoetsing wordt gebruikt voor het aanpassen van de peer reviews en het opzetten van intervisie.

De reserve CLTR wordt gebruikt om eventuele calamiteiten in het digitaal register op te vangen en aansluitingen te bouwen voor externe partijen.

De uitgeverij zal de reserve nodig hebben wanneer in de toekomst het Fikkert's en de brochures digitaal beschikbaar worden gesteld.

Daarnaast is er vanwege de omvangrijke ICT systemen een groot weerstandsvermogen noodzakelijk, zodat eventuele problemen met de systemen, waar de KNB en haar leden dagelijks afhankelijk van zijn, kunnen worden verholpen.